

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

1821 - 1941 - 1983

«... ουδ' εδυνήθη πώποτε την πόλιν ουδείς εκ παντός του χρόνου πείσαι τοις ισχύουσι μεν, μη δίκαια δε πράττουσι προσθεμένην ασφαλώς δουλεύειν, αλλ' αγωνιζομένη περί... τιμής και δόξης κινδυνεύουσα πάντα τον αιώνα διατετέλεκε» (Δημοσθένης, Περί του στεφάνου παρ. 203).

(...και ποτέ μέχρι σήμερα σ' όλο το διάστημα του χρόνου δεν μπόρεσε κανείς να πείσει την πόλη μας, πηγαίνοντας μ' αυτούς που είναι ισχυροί και δεν ακουλουθούν το δίκαιο, να είναι υπόδουλη σ' αυτούς έχοντας την ασφάλεια της αντίθετα, αγωνιζόταν πάντα και κινδύνευε για... την τιμή και τη δόξα).

Τα παριπάνω αντρίκια λόγια του Αθηναίου ρήτορα (που ειπώθηκαν για την αρχαία Αθήνα, κάνει πράξη ο λαός μας, σ' όλη τη μακραίωνη ιστορία του

Με το πνεύμα που εκφράζουν τα λόγια αυτά αντιστάθηκε σ' όλες τις πιέσεις, απέκρουσε όλες τις δόλιες υποσχέσεις και τα απατηλά «προνόμια» που του παραχωρούσε ο Τούρκος κατακτητής, για να τον ξεγελάσει και να τον υποτάξει κάθε φορά που σήκωνε κεφάλι, ζητώντας ν' αποτινάξει τον τουρκικό ζυγό. Όσοι έφτασε στο μεγάλο ξεσηκωμό του 1821 που οδήγησε τελικά στη λευτεριά και, όσο μπόρεσε, στην ανεξαρτησία της πατρίδας μας.

Το ίδιο πνεύμα των λόγων του Δημοσθένη κάνει σημαία του και πάλι ο Ελληνικός λαός το 1941, κι ενωμένους παραμερίζει κάθε δισταγμό και φόβο μπροστά στον καινούριο πανίσχυρο κατακτητή. Δεν πείθεται στις υποσχέσεις του για ιδιαίτερη μεταχείριση της Ελλάδας, δεν πτοείται από τις απειλές, παλεύει ενωμένος και, με την πάλη και των άλλων λαών, ο

πανίσχυρος κατακτητής αναγκάζεται να εγκαταλείψει τη χώρα μας.

Σκληροί και μακροχρόνιοι οι αγώνες κατά των Τούρκων. Δεκάδες οι επώνυμοι νεκροί στην επαρχία μας, που τα ονόματά τους βρίσκονται χαραγμένα στο Ηρώο του Αγίου Νικολάου (τα έχουμε δημοσιεύσει στα Β.Ν. το Σεπτέμβριο του 1979). Δίπλα τους ο Χατζηαναγνώστης, ο Καπετάν Σπυρίδης (Αγαπάκης), ο Σύμβουλος, ο Δόριος, ο Χατζημιχάλης, ο Χατζάκης, ο Βαρδιατζής και πολλοί άλλοι, και οι χιλιάδες ανώνυμοι που βρήκαν το θάνατο με κάποιον από τους πολλούς τρόπους που χρησιμοποίησε ο βάρβαρος κατακτητής.

Εκατοντάδες οι νεκροί του αγώνα με τους Γερμανοίταλους, που στη μνήμη τους στήθηκε το Ηρώο στο Σελί (Αμυρά). Τους νεκρούς αυτούς τιμά η επαρχία μας τα τελευταία χρόνια με την τέλεση Πανεπαρχιακού μνημοσύνου.

Στα τελευταία χρόνια ένας νέος αγώνας ξεκίνησε και κορυφώθηκε φέτος, το 1983. Αγώνας για το δικαίωμα των ξένων στρατιωτικών βάσεων, που βρίσκονται στη χώρα μας.

Με το ίδιο πάντα τροπάρι, με τις ίδιες πάντα υποσχέσεις, με τις ίδιες πάντα συμβουλές, όλοι οι κατακτητές προσπαθούν να καθησυχάσουν τους λαούς που κατακτούν. Για το καλό τους (!), για το συμφέρον τους (!), για την προστασία τους (!) από τους κινδύνους που τους απειλούν, θέλουν να τους έχουν πειθήνια όργανα, πιστούς εκτελεστές των επιθυμιών και των εντολών τους.

Κι όταν δεν πιάνουν οι υποσχέσεις και οι συμβου-

λές, «το καλό το παλικάρι ξέρει κι άλλο μονοπάτι». Το περνούν στον εκβιασμό, στην απειλή, στην τηλεγραφική παρουσίαση των αιτημάτων τους.

Πάτησαν πόδι πριν από τριάντα (30) χρόνια οι «σύμμαχοι και προστάτες», όπως θέλουν να λέγονται, του λαού μας. Ζήτησαν αρχικά λίγα στρέμματα γής, για να εγκαταστήσουν παρατηρητήρια που θα μας προστάτευαν από πιθανές επιθέσεις γειτονικών χωρών. Χρόνο με το χρόνο τα παρατηρητήρια αυτά γίνανε κάστρα ελέγχου και ρυθμιστές της άμυνας της χώρας μας. Οι βάσεις των Γουρνών και της Νέας Μάκρης (με βάση την πείρα μας από τα γεγονότα της Κύπρου) ακινητοποιούν το ναυτικό και την αεροπορία μας, όποτε οι «προστάτες μας» το θελήσουν.

Αν κάποτε υπήρχαν λίγοι Έλληνες που πίστευαν πως οι ξένες βάσεις μας προστάτευαν από κάποιο κίνδυνο, σήμερα όλοι αντιλαμβάνονται πως μόνο συμφορές μπορούν να προκαλέσουν στον τόπο και οι κίνδυνοι γι' αυτό γίνονται κάθε μέρα και μεγαλύτεροι.

Μπροστά στην απειλή για νέα θύματα οι κάτοικοι της επαρχίας μας ενώνουν, για μια ακόμη φορά, τη φωνή τους με τη φωνή όλων των Ελλήνων, που ακούγεται καθημερινά απ' όλες τις γωνιές της πατρίδας μας:

- Όχι στους εκβιασμούς και στις απειλές.
- Όχι στις τηλεγραφικές εντολές.
- Να φύγουν οι ξένες στρατιωτικές βάσεις στο πιο σύντομο χρονικό διάστημα.
- Να κατοχυρωθεί η εθνική μας ανεξαρτησία.

Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ «ΠΑΤΟΥΧΑ»

Πραγματοποιήθηκε στις 4 του Μάρτη στο κέντρο (Ερωτόκριτος) η Βιαννίτικη βραδιά που οργάνωσε ο Σύλλογος Βιαννιτών του Ηρακλείου «Ο ΠΑΤΟΥΧΑΣ».

Πήραν μέρος γύρω στα 300 άτομα. Ανάμεσα τους και συνεπαρχιώτες που ήρθαν στο Ηράκλειο από τα χωριά της επαρχίας μας και Ηρακλειώτες φίλοι της Βιαννίου. Την βραδιά άνοιξε με τον παρακάτω χαιρετισμό της η Πρόεδρος του Συλλόγου κ. Ελληνική Πατρισταστιάκη:

Αγαπητοί συνεπαρχιώτες και φίλοι της Βιαννίου που πιμάτε με την παρουσία σας τη βραδιά μας. Καλώς ορίσατε.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανεπαρχιακού Συλλόγου «Ο Πατούχας» αποφάσισε να οργανώσει την αποψινή βιαννίτικη βραδιά για να γνωριστούμε μεταξύ μας όλοι οι Βιαννίτες που βρισκόμαστε στο Ηράκλειο.

Την ονομάσαμε «Βιαννίτικη βραδιά», γιατί θέλουμε, με τους χορούς που θα χορευτούν και τα τραγούδια και τις μαντινάδες που θα ακουστούν να θυμόμαστε την ώρα Επαρχία μας. Οι σκοποί και οι στόχοι του

Συλλόγου μας είναι πολλοί. Έχουμε όλη την όρεξη και την πόλη να τους πραγματοποιήσουμε.

Η αποψινή σας παρουσία μας ενθαρρύνει! Επιθυμούμε την συμπράξή σας.

Σας ευχαριστούμε και σας ευχόμαστε καλή διασκέδαση.

Λίγο αργότερα ο Γραμματέας του Συλλόγου κ. Αλέκος Δουροχαλής αναφέρθηκε στους στόχους του «Πατούχας» και είπε:

Αγαπητοί Συνεπαρχιώτες, Αγαπητοί Φίλοι, Με τη σειρά μου σας καλω-

σορίζω κι εγώ και σας εύχομαι να περάτε μια όμορφη βραδιά. Θά'θελα όμως να σας πω δυο λόγια για το σύλλογό μας. Για την ιστορία του, για τους σκοπούς και τους στόχους του.

Ο Σύλλογός μας ιδρύθηκε το 1958 με 27 ιδρυτικά μέλη σήμερα έχει 129.

Σκοπός του είναι η γνωριμία των συνεπαρχιωτών του Ηρακλείου μεταξύ τους και η σύσφιξη των σχέσεών τους.

Επίσης η με κάθε τρόπο συμπράσταση και βοήθεια στους συνεπαρχιώτες που μένουν ακόμη στα χωριά μας και αντιμετωπίζουν κι αυτοί ένα σωρό προβλήματα.

Από το τωρινό Συμβούλιο του Συλλόγου μας έχουν προσδιοριστεί οι παρακάτω στόχοι:

1.— Ενεργητική συμμετοχή μας για την κάθε χρόνο και καλύτερη διοργάνωση της τελετής του Πανεπαρχιακού μνημοσύνου.

2.— Ο εφοδισμός του Τμήματος Αιμοδοσίας Βιαννίτικου αίματος με αρκετές φιάλες αίμα, που να μπορεί ν' αντιμετωπίσει άμεσα επείγουσες ανάγκες συνεπαρχιωτών μας.

Το τμήμα λειτουργεί ήδη στο Βενζέλειο. Έχει δημιουργηθεί κι ένα μικρό απόθεμα. Μα χρειάζεται πλουτισμό. Πολλοί μπορούν να δώσουν μια φιάλη. Ας επικοινωνήσουν με την πρόεδρό μας κ. Ελληνική Πατρισταστιάκη ή με άλλο μέλος του συλλόγου για να πληροφορηθούν τι πρέπει να κάνουν. Ή ας πάνε στο Βενζέλειο και να πουν: «Θέλω να δώσω αίμα για το Σύλλογο Βιαννιτών Ηρακλείου «Ο Πατούχας»».

3.— Άλλος άμεσος στόχος μας είναι η διάδοση του πρασίνου στην Επαρχία μας. Ξεκινούμε με πρώτο στόχο τη δεινδροφύτευση κατάλληλων χωρών σε κάθε κοινότητα (είσοδος και έξοδος κάθε χωριού) και αργότερα όλης της οδικής

Συνέχεια στη σελίδα 4

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝ. ΒΙΑΝΝΟΥ

Η αύξηση των τροχοφόρων που κυκλοφορούν στους δρόμους του χωριού και η στενότητα που υπάρχει σ' αυτούς δημιουργεί καθημερινά προβλήματα. Αυτό γίνεται ιδιαίτερα αισθητό στην πλατεία και στο δρόμο της Πλάκας από τη γωνιά Πανακική μέχρι τη βρύση που βρίσκεται στην έξοδο προς την Αγία Μαρίνα.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο ως μελετήσε τους τρόπους που θα διευκολύνουν την κίνηση και θα προλάβουν τυχόν τρα-

κάρισμα ή και σοβαρότατες ζημιές.

Ανάμεσα στις λύσεις που μπορεί να δώσει είναι και η δημιουργία κοινοτικών χώρων για στάθμευση σ' ένα τμήμα των θόλων και άλλου στην έξοδο της Πλάκας, ανατολικά του τελευταίου σπιτιού. Παράλληλα θα πρέπει να ολοκληρωθεί ο δρόμος που ανοιχτήκε από τη Μέλισσα, ώστε τα τροχοφόρα που θα χρειάζεται να περάσουν από την Πλάκα να περνούν από αυτόν.

Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΛΑΔΙΟΥ

Σε σύσκεψη που έγινε από εκπροσώπους Ενώσεων Γεωργικών (Συν)σμών και της Ελαιουργικής διαπιστώθηκε ότι: Η τιμή του λαδιού ανεβαίνει σε υψηλότερα επίπεδα από την τιμή της παρέμβασης που είχε οριστεί. Αυτό είναι συνέπεια από την υποτίμηση της δραχμής και την εξαίρεση του λαδιού από τη νέα πράσινη ισοτιμία, που ισχύει για τα περισσότερα αγροτικά προϊόντα.

Στην αύξηση της τιμής του λαδιού συντελεί ακόμη η ζημιά που έπαθε η ιταλική παραγωγή και το ενδιαφέρον Ιταλών εμπόρων για την αγορά 200.000 τόνων λαδιού. Για τη σωστή προώθηση των ελληνικών λαδιών στην αγορά αποφασίστηκε να αναλάβει η Ελαιουργική τις διαπραγματεύσεις για τη διάθεση του λαδιού και την καθημερινή ενημέρωση των παραγωγών για την πορεία των διαπραγ-

ματεύσεων. Και είναι βέβαιο πως μια διαφορά θα προκύψει. Διαφορά που δεν πρέπει να επωφεληθούν μόνο όσοι θα παραδώσουν λάδι από τώρα και έπειτα, που είναι κυρίως μεγαλοπαραγωγοί, αλλά κι όσοι έχουν παραδώσει μέχρι σήμερα, που είναι κυρίως μικροπαραγωγοί οι οποίοι για να καλύψουν τις τρέχουσες ανάγκες τους παρέδωσαν το λάδι τους την ίδια μέρα που άλεσαν τις ελιές τους.

Η Ελαιουργική, στα πλαίσια της προσπάθειάς της για την εξασφάλιση καλής τερής τιμής του λαδιού, θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη της το αίτημα αυτό αρκετών παραγωγών και να προγραμματίσει την ικανοποίησή του.

Στο μεταξύ στην ΕΟΚ συζητούνται οι συζητήσεις για την αύξηση της τιμής των αγροτικών προϊόντων. Η κατά πλειοψηφία απόφαση για την αύξηση

Συνέχεια στη σελίδα 4

Σύσκεψη φορέων της Επαρχίας

Πραγματοποιήθηκε σύσκεψη των φορέων της Επαρχίας στην Άνω Βιαννίου στις 27 του Μάρτη, ύπε-

ραι από πρόσκληση του Συλλόγου Βιαννιτών Ηρακλείου «Ο Πατούχας». Παριβρέθηκε και εκπρόσω-

πος του «Διαβάτη».

Στη σύσκεψη αποφασίστηκε:

— Να επεκταθεί το πράσινο γύρω από το Ηρώο.

— Να προωθηθεί η διαμόρφωση του χώρου του Ηρώου.

— Να συγκεντρωθούν οι φωτογραφίες όλων των θυμάτων, για να είναι έτοιμα όταν χρειαστεί να γραφτούν σε αναμνηστική στήλη.

— Να συγκροτηθεί Συνδεδασμένος Κοινοτήτων της επαρχίας, που θα φροντίσει για τα πανεπαρχιακά ενδιαφέροντος θέματα.

Για το σκοπό αυτό συγκροτήθηκε επιτροπή από το Νομαρχιακό Σύμβουλο Γιάννη Τζαμουζάκη και τους προέδρους Κοινοτήτων Άνω Βιαννίου, Κ. Βιαννίου, Αμυρά, Αγ. Βασιλείου και Καλαμιού που θα προωθήσει το θέμα της συγκρότησης του Συνδέσμου.

Ορίστηκε νέα συνάντηση για την Κυριακή του Θωμά στον Αγ. Βασίλειο.

Άχι κι εκουζουλάθηκα

Του αιμνηστου ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗ-Βιαννίτη
Λογοτέχνη—Δημοσιογράφου

Στο χωριό ανηφορίζουν οι κουρασμένοι ξωμάχοι φορτωμένοι τα σύμβολά τους και το βαρύ φορτίο των χρόνων και των καμμένων.

Στις βουνοπλαγιές φορέσανε τα σποκράτικά τους οι αμυγδαλιές. Ολόγυρα συντροφικές, συντροφικές άσπρες, κόκκινες, πορτοκαλί, χίλια χρώματα και χίλιες μορφές έχουνε στεμένο τον ανοξάντικο χορό τους οι ανηφορισμένοι.

Καθώς περνούν οι κουρασμένοι χωρικοί μου, καμαρώνουν ταύτους τους πρωτοπόρους συντρόφους της ανοξίας, που θυμίζουν παρδαλό κομμάτι καρναβαλιού, και τους σκανδαλισούν. Οι ιδέες κι οι στοχασμοί τους μπερδεύονται με τις

αναμνήσεις τους.

Η Γαρεφαλιά ξεστράτησε να βρει λίγες βρούβες ή, για να πούμε την αλήθεια, να γεμίσει απ' της φύσης το περβόλι την ποδιά της κομμετί και ανθοπέλεμο για να ράνει τον καλό της που τον καρτερεί πίσω απ' τις μυρτίες και τα βάτα.

Πώς το θυμηθήκανε όμως αυτοί: οι κουρασμένοι ξωμάχοι, πώς την κάμανε την παραμύση της ανθισμένης φύσης με τις γιορτές του καρναβαλιού είναι μυστήριο, αφού τίποτε εδώ στο χωριό δεν το μαρτυρεί και δεν το δείχνει.

Στον κύκλο των αναμνήσεων και των παραμυθιών έχουν περάσει οι αποκριές, που κάποιος

Συνέχεια στη σελίδα 4

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου	22205
Ίατρείο Αγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιοίκηση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Άγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδίκη	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Έλαιουργείον)	22136
Ο.Τ.Ε. (Βλάβαι)	12
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Έλληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαϊμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	22404
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτσάκης Έμμανουήλ — Λουτράκι	22103
Λασηθιωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χατζάκης Ιωάννης — Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάμι	31275
Ιωάννης Κονσολάκης — Άμυρά	31420

(Γιά υπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΗΣΕΙΣ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Η Βασιλεία συζ. Νικ. Τσιπτή, τό γένος Αριστόδ. Πνευματικάκη, γέννησε αγόρι.

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

— Η Χρυσή συζ. Ανδρ. Αγγελή το γένος Γιάννη Παπαματθαϊάκη, εγέννησε αγόρι.

ΓΑΜΟΙ

ΣΤΗ ΒΙΑΝΝΟ:

Μαρίνα Δ. Ραπτάκη και Γρηγόρης Μπαρμπαγαδάκης.

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ:

Βαγγέλης Γιανναδάκης, (από το Συκολόγο), λογιστής, 58 ετών.

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Γεώργιος Τσαγκουρλής

ΣΤΗ ΒΙΑΝΝΟ:

Μαρία συζ. Σπ. Αγαπάκη Ευαγγελία Ι. Κοτσυράκη Σπύρος Αθουολόγος

ΣΤΟ ΣΥΚΟΛΟΓΟ:

Γεώργιος Ε. Μαθιουδάκης, 93 ετών

Ιωάννης Ε. Παπαδάκης, 91 ετών

Γεώργιος Ε. Χατζάκης, 91 ετών

Μιχαήλ Σ. Πετράκης, 93 ετών

Βασιλική Γ. Γιανναδάκη, το γένος Κρασιά, 82 ετών

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Έμμανουήλ Μύρ. Καλλέργης (από τον Άγιο Βασίλειο), ταγ)ρχης Χωρ)κής ε.α., ετών 96

ΔΙΟΡΘΩΣΗ: Στή Βιάννο πέθανε η Μαρία Χ. Δ. Παπαμαστοράκη (γιάτρουνα) και όχι Αικατερίνη.

ΔΩΡΕΕΣ

Μας έστειλαν: — Ο κ.κ. Ευθύμιος και Δημήτρα Κοκοβά, 3.000 δρχ. για τον Υγειονομικό Σταθμό Βιάννου, στη μνήμη της αδελφής τους Σοφίας Τ. Παπαμαστοράκη, οδοντογιατρού που πέθανε πριν ένα χρόνο.

— Ο κ. Μανώλης Τσαγκουρλής στη μνήμη του πατέρα του Γεωργίου Τσαγκουρλή που πέθανε τον περασμένο μήνα 10.000 δρχ. για το Φιλόπρωχο Ταμείο Βιάννου και 10.000 για τη Βιβλιοθήκη Βιάννου για τον πλουτισμό της σε αγροτικά βιβλία.

— Ο κ.κ. Θεόδωρος και Αρετή Λέλου 5.000 δρχ. για τον Υγειονομικό Σταθμό

Βιάννου στη μνήμη Γεωργίου Τσαγκουρλή αντί για στέφανο.

— Οι αδελφές Φιλιά και Νίκη Ζωάκη 1.000 δρχ. για την ενορία Κρεββατά, στη μνήμη της μητέρας τους, με την παράκληση να διατεθούν για τον ευπρεπισμό του νεκροταφείου του χωριού.

— Ο κ. Νίκος Νεραντζάκης τα παρακάτω βιβλία αξίας 3.150 δρχ. για τη Βιβλιοθήκη της Βιάννου στη μνήμη του πατέρα του Αγαμέμνονα Νεραντζάκη.

Γ. Δημηλιά: Ο φαμέγιος

Γ. Δημηλιά: Παντέρμο ψωμί.

Ν. Μάιλαμα: Κατσαντώνης και κλέφτες.

Κ. Παδιατέλη: Για τη μητέρα

Χ. Σακελλαρίου: Ζωολογική Μυθολογία.

Σ. Σταυρακάκη: Το δικό μου τίποτα.

Κ. Φραγκούλη: Οργισμένα στάχια.

Κ. Φραγκούλη: Η Ρούσικη καμπάνα.

— Η κ. Καλλιόπη Καραβελάκη, 3.000 δρχ. για το Φιλόπρωχο Ταμείο Βιάννου, στη μνήμη της Μαρίας Παπαμαστοράκη που πέθανε τον περασμένο μήνα.

— Ο Σύλλογος Τεχνικών Υπαλλήλων ΟΤΕ Ηρακλείου 2.000 δρχ. για τον Υγειονομικό Σταθμό Βιάννου στη μνήμη Μιχαήλ Παπαδάκη.

Παρακαλούνται οι αποδέκτες των παραπάνω δωρεών να φροντίσουν για την παραλαβή τους.

ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

Ο Μιχάλης Εμμ. Αγαπάκης, πήρε το δίπλωμα του Μηχανολόγου από το Ε. Μ. Π.

ΝΕΟΣ ΙΕΡΕΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΒΗ

Χειροτονήθηκε από τον Επίσκοπο Πέτρος κ. Δημήτριο ο Στέλιος Γεωργιανάκης σε ιερέα και τοποθετήθηκε στην Αρβη.

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Τα Γραφεία του Συλλόγου Βιαννιτών της Αθήνας «Ο ΔΙΑΒΑΤΗΣ» μεταφέρθηκαν στην οδό Ιπποκράτους 1 όροφος 7, γραφείο 14.

ΛΑΪΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Επιμέλ. Κ. Γ. Στεφανάκη

58. Καλλιά να στάσει παρά να σταθεί.

Τονίζει πως είναι προτιμότερο να έχει κανείς κάποιο αγαθό πολύ καιρό έστω και σε μικρό βαθμό, παρά να το δοκιμάσει μια μόνο φορά, όσο μεγάλο κι αν είναι. Καλύτερα λίγο λίγο και πάντοτε, παρά μεγάλο αλλά «μια κι όξω». Η παροιμία έχει πολλές εφαρμογές είτε πρόκειται για υλικά αγαθά είτε για πράξεις της ζωής και άλλα.

59. Μέτρα σαράντα και κόβγε ένα.

Αναφέρεται σε διάφορες εργασίες και συνιστά να είναι κανείς πολύ προσεκτικός και να μη βιάζεται, αλλά να εξετάζει, και να ελέγχει πολύ το καθέτι. Η αρχή της παροιμίας μπορεί να βρίσκεται στο επάγγελμα της μοδίστρας, που πρέπει να μετράει προσεκτικά το ύφασμα, για να μην το κόψει λανθασμένα και το χαλάσει.

60. Ο ποταμός και τ' αρφανά σύνορα δε θένε.

Όπως δεν μπορείς να βάλεις σύνορα στον ποταμό, γιατί γρήγορα εξαφανίζονται από την ενέργεια του νερού, έτσι δεν πρέπει «να βάνεις σύνορα» στα ορφανά. Δεν πρέπει δηλ. να τα περιορίζεις, να τους στερείς τα δικαιώματά τους κλπ. αλλά αντίθετα να τους παρέχεις κάθε διευκόλυνση, προστασία και βοήθεια ώστε να εξουδετερώσουν τις συνέπειες της ορφάνιας (Ο κ. Νίκος Θεοδοσάκης από το Χόντρο μας είχε στείλει εκατό παροιμίες από τις οποίες επιλέξαμε, κατατάξαμε αλφαβητικά και ερμηνεύσαμε συνολικά τις παραπάνω εξήντα. Τον ευχαριστούμε θερμά και από τη στήλη αυτή. Κ. Γ. Στεφανάκης)

Εκείνοι που φεύγουν

ΜΑΡΙΑ Χ. Δ. ΠΑΠΑΜΑΣΤΟΡΑΚΗ

Πέθανε και κηδεύτηκε στην Άνω Βιάννο η Μαρία Χ. Δ. Παπαμαστοράκη (γιάτρουνα).

Η γιάτρουνα καταγόταν από τις Μουρνιές Ιεραπέτρας, κόρη του οπλαρχηγού Αν. Κρήτης Χατζάκη.

Παντρεύτηκε με το γιότρο Δημ. Παπαμαστοράκη κι εγκαταστάθηκαν στην Άνω Βιάννο. Είχε την απυχία να χάσει πολύ νωρίς τον άνδρα της. Έ-

τσι ανέλαβε το βαρύ έργο της ανατροφής και αποκατάστασης των παιδιών της αλλά και τη διαχείριση της μεγάλης περιουσίας που άφησε ο γιατρός όταν πέθανε.

Τα τελευταία χρόνια η γιάτρουνα, δίπλα στη χαρά της από την καλή αποκατάσταση των τριών παιδιών της, υπέφερε πολύ από τον πρόωρο χαμό των τριών άλλων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΜΜ. ΤΣΑΓΚΟΥΡΝΗΣ

Πέθανε στην Αθήνα στις αρχές Μαρτίου από εγκεφαλικό επεισόδιο ο Γεώργιος Εμμ. Τσαγκουρλής, έμπορος και ελαιοβιομηχανός στην επαρχία Βιάννου, από τους πιο σημαντικούς παράγοντες της οικονομικής ζωής της Άνω Βιάννου και της επαρχίας μας, γενικότερα. Πολέμησε στους Βαλκανικούς πολέμους 1912 — 1913, στον Α' Παγκόσμιο πόλεμο και στο Μικρασιατικό. Στην Κατοχή έπαιξε και μετά απ' αυτήν η συμπεριφορά του υπήρξε υποδειγματική. Στην κοινωνική του ζωή έδειξε μετρίφρονα και συμβιβαστική πολιτική, εξυπ-

νή και μετρίφρονα πολιτική ανεξάρτητα από την πολιτική του ποσότητα. Επανελημμένα εκλέχτηκε Πρόεδρος της Κοινότητας Άνω Βιάννου. Στην επαγγελματική του ζωή σημείωσε μεγάλες επιτυχίες, και ως οικογενειάρχης ευτύχησε τόσο για την 65χρονη συζυγική ζωή όσο και για την καλύτερη επαγγελματική και επιστημονική πρόοδο των παιδιών του.

Ας είναι φωτεινό το παράδειγμα της ζωής του και η μνήμη του αιώνια.

Βιάννος Μάρτης 1983
ΝΙΚΟΣ ΕΜΜ. ΚΑΤΣΑΡΑΚΗΣ

Νεκρολογία

Πέθανε στην Αθήνα στις 3 Μαρτίου και κηδεύτηκε στο Γ' Νεκροταφείο με τη συμμετοχή πολλών συνεπαρχιωτών ο λογιστής Βαγγέλης Γιανναδάκης από το Συκολόγο σε ηλικία 58 ετών.

Το νεκρό αποχαιρέτησε με συγκινητικότατο επήκειο ο κ. Στ. Μπελιμπασάκης, που αναφέρθηκε σε όλη του τη ζωή, στις αντιξοές περιστάσεις που αντιμετώπισε, στις σπερήσεις κατά τη διάρκεια των σπουδών του και τη γενναϊότητα που μπροστά σε κάθε δυσκολία και στα απροσμέτρητα ψυχικά και πνευματικά του χαρίσματα. Ιδιαίτερα τόνισε τη συμμετοχή του και τις ανεκτίμητες υπηρεσίες που πρόσφερε στην Εθνική Αντίσταση κατά των Γερμανών και Ιταλών. Αναφέρθηκε επίσης στην οικογενειακή του ζωή, τονίζοντας μεταξύ των άλλων ότι κρινι από τέσσερα χρόνια περίπου δέχτηκε το μεγάλο κτύπημα της Μοίρας να χάσει νεότερη την πιστή σύντροφο της ζωής σου. Το κτύπημα ήταν ξαφνικό και αναπάντεχο, που σε συγκλόνισε συθέμελα και από τότε δεν συνήλθες ποτέ. Και αυτό πιστεύω ότι έγινε αφορμή για τον πρόωρο θάνατό σου».

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Σύλλογος Βιαννιτών Ηρακλείου ευχαριστεί θερμά όσους συνέβαλαν στην επιτυχία της Βιαννιτικής βραδιάς που οργάνωσε στις 4 του Μάρτη. Ευχαριστεί όλους τους συνεπαρχιώτες και φίλους της επαρχίας που παραβρέθηκαν. Ιδιαίτερα ευχαριστεί τα κατστήματα που πρόσφεραν τα πλούσια δώρα της βραδιάς.

ΤΟ ΛΙΝΑΡΙ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΗ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑ

«ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΧΟΝΤΡΟ ΒΙΑΝΝΟΥ»

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ κ. Ν. ΘΕΟΔΟΣΑΚΗ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ Ο.Τ.Ε.

ΑΦΗΓΗΣΗ της ΖΩΗΣ Ν. ΘΕΟΔΟΣΑΚΗ μητέρας μου

ΜΕΡΟΣ Α': ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το λινάρι, με τη λόγω ονομασία «Λίνον το χρησιμώτατον», (LINUM USITATISSIMUM) ανήκει στην οικογένεια λιναιοειδών.

του χρησιμοποιούνταν για παρασκευή άρτου. (ΦΥΤΑ και ΒΟΤΑΝΑ της ΚΡΗΤΗΣ Ι. Ε. ΧΑΒΑΚΗ, σελ. 229 εκδ. ΖΗΤΑ).

Ήταν γνωστό και στους αρχαίους. Αναφέρεται από τον Όμηρο (Ιλ. Σ. 352 και Ψ, 254). Ο Ηρόδοτος αναφέρει ότι οι αρχαίοι Αρμένιοι και οι Αιγύπτιοι το καλλιέργουσαν (Ηρόδοτος Α 195 και Β 105). Ο Θουκυδίδης αναφέρει ότι κατά την πολιορκία της Πύλου από τους Αθηναίους, τα σπέρματα

Από χρόνια πολλά καλλιέργούνταν το λινάρι στο χωριό μου. Η καλλιέργεια και συγχρόνως η επεξεργασία του σταμάτησε μέσα στη δεκαετία του 1960. Δεν υπήρχε αγροτική οικογένεια που να μην έσπερνε λινάρι και η καλλιέργεια που για κείνα τα χρόνια ήταν ένας από τους βασικότερους κλάδους της οικιακής οικονομίας.

2. ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Με τις πρώτες βροχές του Οχτώβρη, κάθε γεωργός έσπερνε πρώτο πρώτο το λινάρι. Για να φτάσει ο σπόρος να σπείρουν και την επόμενη χρονιά, λέγανε την παροιμία: «Όποιος τρώει το λινάροσπορο, πρώτα τα ρούχα ντου» Ανάλογη πρόληψη για οικονομία υπήρχε και για τα κοκκιά. Λέγανε: «Δεν κάνει να στραγαλίζουμε κοκκιά πριν τα σπείρουμε, γιατί κουτσαίνονται τω βοσκώ τα πόδια».

ράφια που δεν είχαν δέντρα και τ' άψηνε ο ήλιος και στις «παταθές» (χωράφια που τα είχαν την προηγούμενη χρονιά φυτεμένα πατάτες) και είχαν «κοπριά» (ήταν κοπριάσμένα). Για να 'ναι το χωράφι πιο δυνατό και η σοδεία μεγαλύτερη, κοπρίζαν το χωράφι. Κουβαλούσαν με τα τσουβάλια την κοπριά απ' τ' «αχύρια» (στάβλους) και τη σκορπούσαν στο χωράφι. Λιπάσματα τότε δεν υπήρχαν. Το λινάρι σπενόταν πολύ πυκνό, γιατί δεν «αδέρφωνε» όπως το σπάρρι. Δηλαδή κάθε σπόρος έδνε κι ένα φυτό.

Το λινάρι το σπένανε στα πιο καλά ποτιστικά χωράφια, στα «λιόδαρτα» σώχωρα (χυ-

3. ΤΟ ΒΓΑΡΣΙΜΟ

Μέσα τ' Απρίλη το λινάρι ωριμάζε και έβγαζε το σπόρο. Οι χωρανοί στις «κλιναρέ» (στα χωράφια που 'χανε σπαρμένο λινάρι) βάνανε «μαπιγιάρλα» (σκάχτρα), για να μη σπώνουν τα πουλιά και να τρώνε το σπόρο που τότε σπαρνούσαν ιδιαίτερα. Τις πρώτες του Μάη το λινάρι κτριμνίζε, ξερανόταν και ήταν έτοιμο για βγάρσιμο. Ήταν το πρώτο που σπενόταν και το πρώτο που θέριζαν. Δεν το θέριζαν όμως με το δρεπάνι, όπως το σπάρρι, μα το ξεπατώνανε (το βγάνανε όπως λέγανε).

«Δε μου βολει να σ' αγαπώ και τα μεταξάρια να κούκιά ξερά να 'να ένα φυτό το τραβούσαν με τα χέρια και το ξεπατώνανε και πολλά μαζί τα κάνουν «μάτσους» (χεριές). Τους δένανε και τους στήνανε όρθιους στο χωράφι. Δεν τους πλαγιάζανε για να μην θρουλά (μαδέται) ο σπόρος και πέφτει κατά της. Πολλούς τους κάνουνε μεγάλα δεμάθια, τα φορτώνανε στο γάδαρο και τα ηγώνανε στο σπίτι.

(Συνεχίζεται)

Η ΧΙΟΝΙΑ ΤΟΥ ΦΛΕΒΑΡΗ

Του κ. ΣΤΕΛΙΟΥ ΜΑΝΔΑΛΑΚΗ, Δασκάλου

Δυό συνεπαρχιώτες μας περιγράφουν τη χιονιά του Φλεβάρη στην Επαρχία μας.

Η 18η του περασμένου Φεβρουαρίου βρήκε την επαρχία μας ολόκληρη, κατασκέπαστη από χιόνια σ' όλη της την έκταση. Το χιόνι κάλυψε και τις παρακτιεξεστές περιοχές σ' όλο τους το μήκος από την Ψαρή Φοράδα μέχρι τον Αναποδάρη ποταμό. Βάρκα ακυροβολημένη σε μικρή απόσταση από την παραλία στην Αρβη άσπρισε κι αυτή από τα χειμωνιάτικα δώρα. Το πάχος του χιονιού στα ίσια μέρη των παραλιών περιοχών ανέβηκε στα δέκα εκατοστά του μέτρου, κράτησε ως το μεσημέρι και ανανεώθηκε με τον ίδιο τρόπο και τη δεύτερη και την τρίτη μέρα της χιονιάς.

Στον Άγιο Βασίλειο, Συκολόγο, Καλάμι, Κρεββατά ανέβηκε στο μισό μέτρο και κράτησε μια περίπου εβδομάδα, ενώ στην Αμυρά, τον Πεύκο και Βαχό πάχος του χιονιού ήταν ένα μέτρο και κράτησε κάτι περισσότερο. Το χιόνι θα παρέμενε πολύ περισσότερο στα ψηλότερα τουλάχιστον χωριά μας αν δεν έπεφταν αρκετές βροχές μετά τη χιονιά. Τα φαινόμενα ήταν ανάλογα και στη Δυτική Βιάννο.

Σ' όλη τη διάρκεια του πρώτου τριημέρου, και για να μη αποκλειστούν τα χωριά μεταξύ τους και με τα ενδιάμεσα κέντρα Ηράκλειο και Ιεραπέτρα

• ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελ.

Διαβάζετε και διαδίδετε την εφημερίδα της επαρχίας μας, τα «ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ». Μην ξεχνάτε να στέλνετε τη συνδρομή σας. Είναι ο μόνος πόρος που τη συντήρησε στα εφτά χρόνια που κυκλοφορεί.

Η ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Της κ. Νίτσας Σαπουντζάκη-Ραπτάκη

(Όπως γράψαμε στο προηγούμενο φύλλο των Β.Ν., στην εκδήλωση που οργάνωσε το Παράρτημα Ηρακλείου της Ε.Γ.Ε στις 19 του Γενάρη, για τη συμμετοχή της γυναίκας στην Αντίσταση κατά τη Γερμανοϊταλική Κατοχή, μίλησε η φιλόλογος καθηγήτρια κ. Νίτσα Σαπουντζάκη-Ραπτάκη. Στην Αντίσταση η συμμετοχή των γυναικών της Επαρχίας μας ήταν καθολική.

Δίνουμε στη συνέχεια αποσπάσματα από την ομιλία αυτή).

«Όταν μιλάει κανείς για ήρωες και για ηρωικές πράξεις, κινώθει να κυριευτεί από δέος. Και όταν οι ήρωες και οι ηρωικές πράξεις είναι πρώτου μεγέθους, τότε και νιώθει τελείως μικρός κι ανίσχυρος και ό,τι και να πει και όπως και να το πει νομίζει πως είναι ασήμαντο και μηδαμινό μπροστά σ' αυτό το μέγεθος των ηρώων και των ηρωικών πράξεων.

Όταν μιλάει κανείς για ήρωες, καταλαβαίνει γιατί ο Όμηρος παρακάλεσε την μούσα να τον βοηθήσει να μιλήσει για τους ήρωες και τις ηρωικές πράξεις του Τρωικού πολέμου και γιατί ο Σολωμός δεν μπόρεσε να τελειώσει «τους Ελευθερούς Πολιορκημένους», το ποίημα στο οποίο μιλάει για τους ήρωες Μεσολογγίτες στη μεγάλη πολιορκία το 1825 — 26. Ο Σολωμός δηλαδή θαμπώθηκε από το μεγαλείο των ηρώων του 1821 και ιδιαίτερα από το μεγαλείο του τραγικού Μεσολογγιού και για τούτο έβλεπε φτωχούς κι ανάξιους τους στίχους των ελευθερών πολιορκημένων όσο κι αν τους δούλευε, μπροστά σ' αυτό το μεγαλείο.

Η λάμψη του μεγάλου σηκώμου του γένους το 21 θάμπωσε, θαμπώνει και θα θαμπώνει εμάς και τον κόσμο, όπως θάμπωσε, θαμπώνει και θα θαμπώνει εμάς και τον κόσμο η λάμψη του άλλου μεγάλου σηκώμου του γένους στα 1941 — 44 που λέγεται Εθνική Αντίσταση.

Η Εθνική μας Αντίσταση είναι το άλλο μεγάλο έπος του νεότερου ελληνισμού δίπλα στο έπος του 21. Και μελετώντας το έπος 41—44 βλέπουμε τις τεράστιες διαστάσεις του και κινώθω με δέος και συγκίνηση βαθιά.

Ο αγώνας του λαού μας στα τριάντα χρόνια της φασιστικής κατοχής είναι μέγας και ωραίος. Είναι αγώνας ενός ολοκληρού ενωμένου και αλληλεπιδρούμενου λαού ενάντια στα σκοτάδια του φασισμού που είχαν πλακώσει το μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης στο Β' Παγκόσμιο πόλεμο».....

«Και ακόμη είναι μέγας και ωραίος ο αγώνας του λαού μας που λέγεται Εθνική Αντίσταση, γιατί απλώθηκε σ' όλες τις ηλικίες και στα δυο φύλλα και σ' όλους τους χώρους δουλειάς επαγγέλματος και ιδιότητας από πλευράς ανθρώπινης παρουσίας σ' όλη την Ελλάδα — κόμπος, βουνά, θάλασσα, πόλεις και χωριά — από πλευράς χώρου και γιατί εκφράστηκε αυτός ο αγώνας με όλους τους τρόπους και με το ντουφέκι στα βουνά, μέχρι την πένα στο χαρτί και το πινέλο στους τοίχους. Και όταν ακόμη προσέδοσε το χρόνο του αγώνα που είναι τριάντα χρόνια και το γεγονός ότι η κατοχή ήταν τριπλή αποτελούμενη από τους Γερμανούς, τους Ιταλούς και του ταγματασφαλίτες και προσέδοτες Έλληνες, και το άλλο γεγονός ότι ο αγώνας αυτός γινόταν χωρίς σχεδόν ψωμί, γιατί το ελληνικό ψωμί το είχαν αρπάξει αυτοί που αποτελούσαν την τριπλή κατοχή, τότε καταλαβαίνουμε το μέγεθος και την ωραιότητα του αγώνα που λέγεται Εθνική Αντίσταση».....

«Την Ελληνίδα αγωνίστρια την πρωτοβρίσκαμε στην μάχη της Κρήτης, πριν ακόμη καλοθροναστεί πάνω στην ελληνική γη η κατοχή. Μάχεται η Κρητική όπου μπορεί και όπως μπορεί δίπλα στον άντρα κατά των αλεξιπτωτιστών του Χίτλερ και με το όπλο, όταν βρίσκει, όπως η Λεβεντάκη Αικατερίνη από το Φορνέ Χανίων καθώς διηγείται η Αργυρού Κοκόβλη στο βιβλίο «Γυναίκες στην αντίσταση» της κίνησης «Η γυναίκα την Αντίσταση».

Κι έπειτα απλώνεται μαύρο σύννεφο πάνω στην Κρήτη και σ' όλη την χώρα μας η κατοχή. Αμέσως με τη νίκη των Γερμανών οι πατριώτιστές μας, παρά τις μεσαιωνικές αλυσίδες προκατάληψης και περιορισμού που τις έδεναν δίνουν το σύνθημα του αγώνα κατά του κατακτητή με τον τρόπο που τους προσφέρθηκε. Οι Κρητικές κρύβουν, φυγαδεύουν και σώζουν

πολλούς Άγγλους και Νεοζηλανδούς στρατιώτες που είχαν πάρει μέρος στη μάχη της Κρήτης. Κάτω από την μύτη των Γερμανών κρύβουν τραυματισμένους και άρρωστους Άγγλους και Νεοζηλανδούς και τους σώζουν. Αυτές οι πράξεις ήταν πραγματικά τα πρώτα βήματα της Εθνικής μας Αντίστασης.

Αμέσως με τις πρώτες μέρες της κατοχής γίνεται ο μεγάλος εθνικός ξεσηκωμός. Γίνονται οι πρώτες αντάρτικες ομάδες που βγαίνουν στα βουνά και αμέσως οι απλές γυναίκες της υπαίθρου βοηθούν τους αντάρτες στο έργο τους πρόθυμα και αυτόβουλα με όλους τους τρόπους που χρειάζονται. Εφοδιάζουν τους αγωνιστές των βουνών με τρόφιμα, τους μαγειρεύουν, τους κρύβουν στα σπίτια τους, τους πλένουν τα ρούχα και προσπαθούν να τους απαλλάξουν από το μεγάλο βάσανο της ψείρας, τους μεταφέρουν μηνύματα, τους συμπαραστέκονται και τους βοηθούν όταν είναι άρρωστοι ή τραυματίες. Η προσφορά αυτή των πολλών, των απλών και των ανώνυμων γυναικών της Ελλάδας είναι τεράστια σημασία.

Ήταν η προσφορά που στήριξε τους αγωνιστές στα βουνά, γι' αυτό δίκαια λέγεται αντίσταση. Η αντίσταση των χιλιάδων ανώνυμων, απλών και ταπεινών γυναικών μας ξεδιπλώνεται με πολλούς τρόπους όλα τα χρόνια της κατοχής. Οι απλές, ανώνυμες και ταπεινές γυναίκες μας που σήκωσαν ολόκληρο το σταυρό της πείνας και δεν καταδέχτηκαν να πλησιάσουν τον κατακτητή, να προσκυνήσουν, να προδώσουν και να χορτάσουν, έκαναν αντί

σταση. Οι κοπέλες μας που ήταν κουρελασμένες και ξυπόλυτες και δεν έπαιψαν να περιφρονούν τους κορδωμένους ροδοκόκκινους ιππότες του Βορρά έκαναν αντίσταση. Οι μητέρες που πέθαιναν τα παιδιά τους από πείνα και δεν πήγαν στον εχθρό να προδώσουν για να τα σώσουν, ενώ ήξεραν μυστικά, έκαναν αντίσταση. Και οι μητέρες που έθαψαν τα παιδιά τους και τυλιγμένες στα μαύρα τους ταμπέρινα έσφιγγαν τα χείλια κι έδιναν κατάρα στον εχθρό έκαναν αντίσταση. Και όταν οι γυναίκες μας έκλειναν με περιφρόνηση και μίσος τις πόρτες τους στους Γερμανούς που περνούσαν, έκαναν αντίσταση.

Ο αγώνας του βουνού έχει ψυχή την Ελληνίδα αγρότισσα και επαρχιώτισσα γενικά, γιατί αυτή είναι ημίνα, η γυναίκα, η κόρη, η αδελφή, η αρραβωνιαστική που κατευθύνει για το βουνό, που στηρίζει τα παλικάρια στο βουνό και που υφίσταται τα τελικά την εκδικητική λύσσα των Γερμανών με όλους τους τρόπους που εκφράστηκαν».....

«Η πιο όμορφη λεπτομέρεια του αγώνα των ηρωικών κοριτσιών και αγοριών είναι το σύνθημα: «τραγουδάμε και πολεμάμε, πολεμάμε και τραγουδάμε». Αυτό το σύνθημα φανερώσει όλη την ψυχική ευρωστία του λαού μας και ιδιαίτερα της νεολαίας μας και την θέληση για ζωή».....

«Και η ζωντάνια και η πίστη των νεολαίων μας εκδηλώνεται και σ' έναν άλλο τομέα. Δίνουν θεατρικές παραστάσεις κορίτσια κι αγόρια με πατριωτικά θέματα στα χωριά όπου παίρνουν για εσπέριο τρόφιμα

(όσπρια, αλεύρι) για τα συσσίτια των παιδιών και των αντάρτων. Παραστάσεις δίνουν και στα νοσοκομεία στους άρρωστους και τραυματίες αντάρτες. Μέσα στα ασήκωτα βόσωνα και η ψυχαγωγία για να μένουν όρθιες οι ψυχές. Και δάσκαλος αυτών των παιδιών που έπαιζαν θέατρο και δεν είχαν δει ποτέ θέατρο ήταν ο ενθουσιασμός και η αγάπη που καταφέρνουν τα πάντα».....

«Οι μαχήτριες της Εθνικής μας Αντίστασης βούβαναν την φωνή των αιώνων που έλεγε ότι στην υπόθεση της λευτεριάς και της δικαιοσύνης το λόγο με το σπαθί τον έχουν μόνο οι άντρες.

Οι γυναίκες πολεμιστρίες του ΕΛΑΣ έκαναν με τις ηρωικές πράξεις τους τις Αμαζόνες και τη θεά Αθηνά να τις χειροκροτούν από τα βάθη του χρόνου και τη Μαντώ Μαυρογένους και την Μπουμπουλίνα να χαμογελούν ικανοποιημένες για τις αξίες εγγονές τους».....

«Για την συμμετοχή και τον ρόλο των Ελληνίδων ηθοποιών κατά τις πορείες διαμαρτυρίας και τις διαδηλώσεις του λαού στους δρόμους της Αθήνας ο Μιλίτζης γράφει: «Στις 16 του Ιουλίου 1942 το πλήθος αναγνώρισε πολλές από τις προσφιλείς του ηθοποιούς στην πρώτη γραμμή της διαδήλωσης να σπρώχνουν τα καροτσάκια των ηρωικών ανασήρων του Αλβανικού πολέμου. Οι ίδιες καλλιτέχνιδες το επόμενο καλοκαίρι, όταν έγινε η συγκέντρωση κατά των Βουλγάρων, περιμάζευαν τους πληγωμένους και τους σκοτωμένους που βρίσκονταν πεσμένοι στη μέση του δρόμου, ενώ δύο από τους συναδέλφους τους τους έπιασαν οι Γερμανοί». Στο χώρο των γραμμάτων έχομε θυσίες αιματηρές όπως είναι η Μάρω Μαστρακά, γυναίκα με τεράστια μόρφωση που φυλακίστηκε και εκτελέστηκε μαζί με άλλες 12 γυναίκες στο θυσιαστήριο της Καισαριανής στις 10 του Μάη 1944 επειδή ήταν σοσιαλίστρια και επειδή περιφρόνησε και αγνόησε τον κατακτητή. Η Μάρω Μαστρακά με τις άλλες γυναίκες τις μελλοθάνατες την τελευταία βραδιά της ζωής τους, επειδή ήξεραν πως θα πεθάνουν το πρωί, στολίστηκαν, χτενίστηκαν και τραγουδούσαν όλη την νύχτα τα τραγούδια της λευτεριάς που τα τραγουδούσαν και την επομένη μέσα στο καμμόνι που τις φόρτωσαν και στην Καισαριανή μέχρι την τελευταία τους στιγμή. Τόση ευψυχία και περιφρόνηση στον εχθρό και στον θάνατο μας αφήνει άφωνους.

Θυμάμαι την οδύνη της ψυχής του, που αντικατοπτριζόταν στο πρόσωπό του όταν ποιος συνομήλικός του, από πραγματική άγνοια ή θέλοντας να τον πειράξει, του έλεγε: «Είναι θες, μωρέ, και τσι γράφεις αυτεσάς τσι βλακείες...». Και το βλέμμα του γερο — Μάστορα έπεφτε πάνω στο πρόσωπό μου. Ήταν ένα βλέμμα βαθύ, ξάστερο, λαμπρό. Γιατί ο γέρος αυτός, ήξερε καλά την αξία των όσων έγραφε. Γιατί ήταν η διήγηση της πολυκύμαντης ζωής του. Μιας ζωής που δεν διέφερε και πολύ από τη ζωή των άλλων συγχωριανών του, των άλλων βοσπολαιστών.

Ο γερο — Μάστορας (το πραγματικό του όνομα ήταν Γιώργης Μαυρογιαννάκης) πέρανε αφήγγραφο βιβλίο, που σ' αυτόν τον πνευματικό έργο, που κατά τη γνώμη μου είναι πολύ αξιολογικό. Η επιθυμία του, όταν ζούσε, ήταν το έργο αυτό να μη χαθεί, μα να γίνει ευρύτερα γνωστό. Επειδή είχα διαβάσει μερικά αποσπάσματα απ' αυτό το χειρόγραφο βιβλίο, που συγκλόνισαν την ψυχή μου, κάνω έκκληση από τις στήλες των Β. Ν. σ' αυτόν που κατέχει αυτό τον πνευματικό θησαυρό, να φροντίσει να εκπληρωθεί η επιθυμία του γερο — Μάστορα. Αυτό νομίζω και πιστεύω απόλυτα πως θα είναι το πιο μεγάλο τρισάγιο στον αλησμόνητο αυτό πνευματικό εργάτη.

της Βιάννου. Οι Γερμανοί ζήτησαν νερό από μια γυναίκα κι αυτή τους πέταξε το νερό περιφρονητικά. Αποτέλεσμα ήταν να τη σκοτώσουν ανανδρά οι Γερμανοί.

Στο χώρο των γραμμάτων με την Αντίσταση δέθηκαν τα ονόματα και πολλών γνωστών γυναικών λογοτεχνιών όπως της Έλλης Αλεξίου, της Λιλίκας Νάκου, της Ρίτας Μπούρη Παπά, της Ηρώς Λαμπήρη, της Κλεαρέ της Δίπλα Μαλάμου, της Βούλας Δαμιανάκου, της Μέλπω Αξιώτη, της Μελισσάνθης, της Έλλης Παπαδημητρίου της Σοφίας Μαυροειδή — Παπαδάκη της Γαλάτειας Καζαντζάκη και άλλων. Αξίζει να αναφερθεί ότι η Σοφία Μαυροειδή — Παπαδάκη έδωσε τους στίχους για τον ύμνο του ΕΛΑΣ.

Στην Αθήνα γίνονταν και τα άλλα μεγάλα αντιστασιακά γεγονότα, οι διαδηλώσεις του λαού».....

(Το τέλος στο επόμενο)

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Ανακοινώθηκε η διάθεση 83.760.000 δρχ. για διάφορα έργα αθλητισμού στο νομό μας. Από το ποσό όμως αυτό για την επαρχία μας δεν διατέθηκε ούτε μία δραχμή. Γιατί άραγε;

Απ' ό,τι γνωρίζουμε, το Γυμνάσιο — Λύκειο Βιάννου χρειάζονται υπόστεγο και για το μάθημα της Γυμναστικής σε μέρες κακοκαιρίας και για αστείωση των παιδιών στα διαιτήματα. Μα και ο τοπικός Αθλητικός Σύλλογος «ΠΑΤΟΥΧΑΣ» δεν έχει γυμναστήριο. Δεν πρέπει λοιπόν να ενισχυθεί προς την κατεύθυνση αυτή;

ΣΤΙΧΟΙ ΣΥΝΕΠΑΧΙΩΤΩΝ ΤΑΞΙΔΙΩΤΗΣ

Όταν το τρένο σφυρίζει και ξεκινάει για αλλού, κι όταν αντί για μαντίλια βλέπεις τουλίπες καπνού, Κι όταν στα μάτια δεν τρέχει δάκρυ, στολιδί ψυχής, κι όταν αυτούς π' αγαπούσες, δεν θα μπορείς πια να δεις, Σαν αισθανθείς πως δεν έχεις μέσα στα στήθη καρδιά, κι όταν την ώρα που φύγει, δε κινώθεις λύπη ή χαρά, Τότε θα δεις, ταξιδιώτη, πως ήσουν πάντα φτωχός, πως ήσουν πάντοτε μόνος, μόνος, εσύ κι ο Θεός!..

A.N.

Ο ΓΕΡΟΣ

Κάθετα ο γέρος στην γωνιά και μ' ανοιχτά τα μάτια Κοιμάται κι ονειρεύεται: Τα περασμένα νιάτα Τα νιάτα που πέρασαν χωρίς να τα γλεντήσει, χωρίς φίλια, χωρίς κρασί να πει και να μεθύσει. Και τις χαρούμενες στιγμές να τις θυμάται τώρα, να τις λυπάται αν έφτασε η υστερήνη του ώρα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗΣ

Ο ΠΡΩΤΟΜΑΣΤΟΡΑΣ ΤΟΥ ΧΟΝΤΡΟΥ

Γράφει ο κ. Αντώνης Εμμ. Στιβακτάκης

Υπάρχουν στην ελληνική ύπαιθρο διάφοροι τύποι, που καταξιώνονται στη συνείδηση του λαού μας και συμβολίζουν τις προσδοκίες και τα πιστεύω του. Ένας τέτοιος απλός, ημίσιος, χαρακτηριστικός τύπος ζούσε πριν από λίγα χρόνια στο Χόντρο. Τον φώναζαν «Μάστορα», μα εγώ θα τολμήσω να τον πω «Πρωτομάστορα». Γιατί ήταν πραγματικά Πρωτομάστορας. Πρώτος, δηλαδή άριστος, μάστορας της λαϊκής ψυχής, που σμίλεψε, έπλασε κι ανάστησε, μέσα στο μυροβόλο κήπο των πνευματικών του δημιουργημάτων.

Κρατώντας ημερολόγιο, από τότε που μπορούσε να γράφει τις σκέψεις του πάνω σ' ένα χαρτί μέχρι την τελευταία του πνοή, μας άφησε μια σπουδαία πνευματική κληρονομιά. Μια κληρονομιά, που η αξία της εκκείται στο ότι ο ίδιος ο δημιουργός της ήταν γνήσιος εκφραστής της λαϊκής ψυχής. Γι' αυτό και τα πνευματικά του δημιουργήματα αποτελούν για μας πνευματική υποθήκη, που

Η ΓΕΩΤΡΗΣΗ ΦΩΝΙΑΛΑ

Ο Συνεταιρισμός Αγ. Βασιλείου, με επιστολή του προέδρου του κ. Ιωάν. Μανδαιλάκη, ζητά από τον κ. Νομάρχη τη διευθέτηση της διαφοράς που υπάρχει για τη γεώτρηση Φωνιαλά. Είναι γνωστό πως με δικαιοδική απόφαση έχει εκχωρηθεί στον Συνισμό Άρβης, πράγμα που ο Συνεταιρισμός Αγ. Βασιλείου δεν αναγνωρίζει.

Ο Συνεταιρισμός Αγ. Βασιλείου, με επιστολή του προέδρου του κ. Ιωάν. Μανδαιλάκη, ζητά από τον κ. Νομάρχη τη διευθέτηση της διαφοράς που υπάρχει για τη γεώτρηση Φωνιαλά. Είναι γνωστό πως με δικαιοδική απόφαση έχει εκχωρηθεί στον Συνισμό Άρβης, πράγμα που ο Συνεταιρισμός Αγ. Βασιλείου δεν αναγνωρίζει.

Καρναβάλι 1983

Γαλιά ήθη και έθιμα, που πολλά απ' αυτά έχουν τη ρίζα τους στη διονυσιακή λατρεία. Σε άλλες πόλεις περιοχές οι ρίζες των απροκριατικών γιωρτών κρατάνε από την φραγκοκρατία. Σ' όλες όμως τις περιοχές υπάρχει η λαχτάρα του απλού ανθρώπου να ξεφύγει από τα καθημερινά, να ξεφαντώσει και μ' ένα άλλο πρόσωπο (τη μάσκα) να σατιρίσει και να καυτηριάσει τη σημερινή πραγματικότητα, τους πολιτικούς, την ομορφιά την ασχήμια, τα σημερινά ποικίλα προβλήματα.

Στις περισσότερες περιοχές της χώρας μας το καρναβάλι παίρνει ξεχωριστή προβολή με την οργάνωση από διάφορους φορείς, πολιτιστικούς συλλόγους και την αυτοδιοίκηση.

Στην επαρχία μας καρναβάλι γίνεται από τα παλιά χρόνια. Πάντα με ατομική πρωτοβουλία λίγων προσώπων, που μόνα ή με ολιγομελή παρέα επισκέπτονται φιλικά σπύτια και σκορπούν τη χαρά και τα

γέλια με την ανάλογη αμφίεση και τις κωμικές κινήσεις που πετυχαίνουν. Σπάνιες οι περιπτώσεις ευρύτης οργάνωσης.

Με τον ίδιο τρόπο παρουσιάστηκε κι εφέτος το καρναβάλι στην επαρχία που με μια προσεχτική παρατήρηση διαπιστώνει κανείς πως υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις για την οργάνωση καρναβαλιού σε πανεπαρχιακό επίπεδο, μ' ένα πρόγραμμα όπως το παρουσίασαν τα Β.Ν. σε προηγούμενο φύλλο τους.

Το καρναβάλι, σε μια εποχή που οι κάτοικοι της επαρχίας είναι απασχολημένοι εντατικά με τις αγροτικές εργασίες θα τους χαρίσει μια μέρα ψυχαγωγίας που πολύ τη χρειάζονται. Μια συνεργασία της τοπικής αυτοδιοίκησης σε πανεπαρχιακή κλίμακα θα μπορούσε να οργανώσει καρναβάλι στην επαρχία, αντίστοιχο του καρναβαλιού που γίνεται σε άλλες περιοχές. Θα το περιμένουμε μια άλλη χρονιά.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

● **ΣΥΝΕΧΕΙΑ** από τη σελίδα 1
 Ξησή τους αντί 5,50)ο που ήταν η αρχική πρόταση σε 7 ολο δεν εναι δεσμευτική για την αρμόδια επιτροπή. Η απόφαση αυτή βρίσκει αντίθετους και πάλι τους Έλληνες αγρότες, ύστερα από την αρνηση της ΕΟΚ για τον περιορισμό των εισαγωγών

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
 Δ/ΝΣΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
 ΠΡΟΣ: Την Εφημερίδα «ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»
 Οδός 1866 αρ. 110

Ηράκλειο 14—3—83
 Σε απάντηση σχολίου σας με τίτλο «για τον κ. Νομάρχη» που δημοσιεύθηκε στο φύλλο 78 της 24—2—83 της εφημερίδας σας και που αφορά τον τρόπο παραλαβής των φαρμάκων από τους διαβητικούς, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το σύστημα της καταφορμακευτικής περιθαλψής του αγροτικού πληθυσμού, σε τρεις περίπου μήνες αλλάζει. Θα βελτιωθεί και θα επεκταθεί. Μέσα σ' αυτό το διάστημα θα καταβληθούν προσπάθειες να αλλάξει ο τρόπος που προμηθεύονται τα φάρμακα οι χρόνια πάσχοντες αγρότες, γιατί σήμερα είναι πραγματικά προβληματικό.

Ο μόνος τρόπος με το οποίον θα μπορούσαν σήμερα να εξυπηρετούνται ικανοποιητικά οι ασθενείς με χρόνια νοσήματα θα'ταν να παίρνουν τα φάρμακά τους από τα φαρμακεία της περιοχής τους.

Αυτή τη στιγμή όμως δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα, γιατί οι φαρμακοποιοί του νομού μας δεν δέχονται να υπογράψουν συμβάσεις.

Πάντως η χορήγηση των αντιδιαβητικών φαρμάκων — που

στην Ελλάδα πολλών από τα είδη που η Ελληνική Κυβέρνηση αποφάσισε να μειώσει την εισαγωγή τους Γι αυτό και συνεχίζουν τον αγώνα τους και καλούν την Κυβέρνηση στη μεθόδευση για την αποχώρηση της χώρας μας από την ΕΟΚ.

μας γράφετε — από το αγροτικό ιατρείο Πεύκου και τον Υ.γε.ον. Σταθμό Βάννου, προσκρούει σε μεγάλες υπηρεσιακές και τεχνικές δυσκολίες, γιατί όπως είναι φυσικό, θα πρέπει το μέτρο να επεκταθεί σε όλες τις επαρχίες του Νομού Ηρακλείου και για όλα τα φάρμακα των χρόνιων πασχόντων.

Με εντολή Νομάρχη Ο Προϊστάμενος της Δ.Υ. ΜΙΧ. ΡΑΚΙΝΤΖΑΚΗΣ
 Ιατρός Υγιεινολόγος

Σημ. Β.Ν.: Ευχαριστούμε τον κ. Νομάρχη για την ενημέρωση των συνεπαρχιωτών μας στο θέμα διά νομής των φαρμάκων στους διαβητικούς, μα και για τη γενικότερη αντιμετώπιση του όλου θέματος στην απάντησή του.

Πιστεύουμε πως επιτέλους και στον τόπο μας το μεγάλο πρόβλημα «Υγεία του λαού» θ' αντιμετωπισθεί σωστά. Πολιτεία και όσοι ασχολούνται με το πρόβλημα αυτό, γιατροί, φαρμακοποιοί, νοσηλευτικό προσωπικό μα και όλος ο λαός ως δούλεψουν προς αυτήν την κατεύθυνση. Η σωστή καθολική αντιμετώπιση του προβλήματος υγείας είναι από τις πιο μεγάλες κοινωνικές παροχές που μπορεί να προσφέρει η πολιτεία στο λαό μας.

● **Συνέχεια** από τη σελ. 1
 αρτηρίας της επαρχίας μας. Και την προσπάθεια αυτή σας καλούμε να βοηθήσετε σε μελλοντική εξόρμηση που πιστεύουμε να γίνει μέσα στην Άνοιξη.

Μια ειρά άλλοι στόχοι: Δημιουργία καλλιτεχνικών συγκροτημάτων (χορού, τραγουδιού, μουσικής). Παραδοσιακές εκδηλώσεις από την αγροτική, κοινωνική, θρησκευτική, οικιακή ζωή στην επαρχία μας.

Κινηματογράφηση τσίπων εκδηλώσεων και ηχογραφήσεις για τη διάσωση τους.

Καταλαβαίνετε όμως πως όλα ταύτα δεν είναι υπόθεση μόνο του Δ.Σ. Είναι υπόθεση όλων μας. Δεν έγιναν πολλά στα περασμένα χρόνια. Κι αν δεν βοηθήσετε και τώρα, πάλι δεν θα ξαναγίνουν όσο καλή θέληση κι αν υπάρχει από τη δική μας πλευρά.

Γίνετε όλοι μέλη του συλλόγου μας. Με τον κοινό αγώνα, τη στενή συνεργασία θα κάνομε την επαρχία μας πιο όμορφη και θα την ανεβάσομε πιο ψηλά πολιτιστικά.

Ευχαριστώ. Σε άλλο δάλεγμα του χορού που είχε γενικευτεί και η πίστα γέμισε από νέες και νέους μα και ηλικιωμένους που θυμήθηκαν τα νιάτα τους, η μαθήτρια Ευθυμία Μανδαλάκη απόγειλε ποίημα του Μανόλη Παπαγιάννη αφιερωμένο στη Βάννο, που δημοσιεύτηκε στο 1ο φύλλο των Β.Ν.

Εκτός από το συγκρότημα του Κέντρου που διηύθυσε ο Ιρλανδός οργανοπαίκτης κ.

Ρος, έπαιξε και ο γνωστός οργανοπαίκτης Κουφαλάκης, που όπως ανέφερε είναι περίφανος γιατί κατάγεται από τη Βάννο. Έπαιξε ακόμη ο Μύρων Κουτρομπάκης, που ήρθε επίτρες από τη Βάννο.

Τραγουδίσαν πολλοί συνεπαρχιώτες βιαννίτικες καντάδες και χόρευαν βιαννίτικους χορούς. Το κέφι μα και το κουβεντολόι στις μικρές ή μεγάλες παρέες που δημιουργήθηκαν, ήταν παράγοντες για δεσμό και μεγαλύτερη γνωριμία ανάμεσα

στους συνεπαρχιώτες μας. Στο τέλος μοιράστηκαν περισσότερα από 100 δώρα που πρόσφεραν στο Σύλλογο διάφορα καταστήματα του Ηρακλείου, του Αρκαλοχωρίου κι άλλα.

Η ώρα όμως πέρασε, το Κέντρο έπρεπε να κλείσει στις 2 το πρωί και το πρόγραμμα του Δ.Σ. δεν μπόρεσε να καλυφθεί στο σύνολό του. Έτσι ένα πρόγραμμα με ακορντεόν, που θα παρουσίαζε η μαθήτρια Μαρία Τακτικακή, και μια

σερά βιαννίτικα ανέκδοτα δεν ακουστήκαν από έλλειψη χρόνου. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί και μια μας αδυναμία: Μέχρι και την παραμονή της εκδήλωσης είχαν διατεθεί 150 προσκλήσεις και στο Κέντρο δηλώθηκε αριθμός 200 ατόμων. Την τελευταία στιγμή όμως βρέθηκαν πάνω από 300 άτομα, με αποτέλεσμα αρκετή καθυστέρηση στην ετοιμασία, το σερβίρισμα και το ξεκίνημα της βραδιάς.

Η χιονιά του Φλεβάρη

● **ΣΥΝΕΧΕΙΑ** στη σελίδα 2

το γκρέιντερ της Νομαρχίας Ηρακλείου καθάρζε διαδοχικά τους κεντρικούς δρόμους. Δεν έλειψαν και οι ζημιές από τις καλλιέργειες στους παραλιακούς χώρους, «δίως στις μπανάνες, και τις πατάτες.

Τη χιονιά τούτη θυμούνται πως ξανάγινε το 1910 όταν το κύμα κατ'αίτηση του 85χρονου Μιχ. Πετσάκη από τον Αγ. Βασίλειο. Κατά την παλιά εκείνη χρονιά, όπως δηλώνει, οι «Καλαμαράδες» (στρατευσιμιοι γυμναζόμενοι στις καλαμιές του Ρούσου Λάκκου) Ιωάννης Μανδαλάκης, Εμμαν. Μανδαλάκης, Φώτης Παπαδογιαννάκης, και Βασίλης Χουλιάκης, σώρεψαν πελώριο όγκο χιονιού μπροστά από το Δημαρχείο Αγ. Βασιλείου (όπου στεγαζόταν σήμερα το Δημ. Σχολείο) και πάνω σ' αυτόν, με τη βοήθεια ανεμόσκαλας, έκοψαν με πρόνια κολώνες

και κέρατα του ταύρου και κατασκεύασαν το ανάκτορο της Κνωσού «κατά τη δύναμή τους. Ο όγκος αυτός του χιονιού και άλλοι δυο στα σοκάκια του

χωρού κράτησαν σαράντα μέρες. Άγιος Βασίλειος Μάρτιος 1983
 ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΑΝΔΑΛΑΚΗΣ
 ΔΑΣΚΑΛΟΣ

ΟΛΑ ΚΑΤΑΣΠΡΑ

Του κ. ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΡΑΝΤΖΑΚΗ

Το βράδυ της Πέμπτης κοιμηθήκαμε όλοι, σ' όλη την επαρχία, με τις έγνοιες μας, με τις δουλειές μας. Πού θα πάμε αύριο στο ελιές, πώς θ' αλέσομε τις μαζιμένες, πώς θα λιπάνομε τα μουρέλα, πώς θα πάνε οι τιμές σ'ι αγούρα, στις μπανάνες και σ'ι άλλα πρώμα; Παράπονα στο Συνεταιρισμό, γιατί δεν φέρανε τον πατατόσπορο, γιατί δεν έχει λιπάσματα. Η ζωή στη φούρια της, κουρασμένοι, κατάκοποι κομηθήκαμε το βράδυ της Πέμπτης όλοι στα σπίτια μας χωρίς ναρξ. Αμείως μας πήρε ο ύπνος και στη γλυκιά κούραση, στο γλυκούπνι μέσα, βλέπαμε όνειρα λογής λογής.

Εβδομήντα πόντους στάθηκε στο περβόλι το χιόνι. Μέχρι τη θάλασσα πήγε. Και στη Δέρματο και στον Κερατόκαμπο. Και στον Ξεράκαμπο, ξεχιόνιζε το μετοχάκι του ο Αλεξογιάννης. Στην Άρβη τα πλάκωσε τα θερμοκήπια, τ' αυτοκίνητα δεν μπορούσαν να κινηθούν. Αλυσίδες για αυτήν την περίπτωση δεν έχουν στην Κρήτη. Γλιστρίματα, ντελαπορισματα, χαρά και φόβος. Ο άνθρωπος τα φοβάται τα στοιχεία της φύσης. Έχομε προσδώσει, έχομε πάει στο φεγγάρι, έχομε πυραύλους να αυτοκαταστραφούμε και τη χιονιά, την πλημμύρα, τη θύελλα, τα τρέμομε... Σαν φοβισμένα σπουργιτάκια τρυπάνομε στη φωλιά μας και περιμένομε να περάσει η οργή του Θεού.

Το πρωί της Παρασκευής, σηκωθήκαμε για τον αγώνα της ζωής και τι να δούμε: Όλα κάτασπρα! Χιονισμένοι οι ελιές, κάτασπρες οι πορτοκαλιές, οι λεμονιές, τα βουνά, οι στύλοι, οι τοίχοι. Όλα τ'ο χανε φορέσει το κάτασπρο ρουχαλάκι τους. Άπνοια σχεδόν και συνεχώς έρχνε, έρχνε. Χιλιάδες μικρές πεταλούδιτσες φτερουγίζουν τρελά. Καθίζουν παντού και δίνουν σ' όλα κάτι περιεργα, αλλόκοτα σχήματα. Από γιγλό σ' αόρι χιονίζει συνεχώς. Παρασκευή, Σάββατο, Κυριακή, συνέχεια. Τέτοια χιονιά είχε πάρα πολλά χρόνια να ξαναγίνει. Από το 1934 λένε οι πιο παλαιοί. Τότε την ημέρα της Αποκριάς, ενώ άλλοι ξεφαντώνανε στα σπίτια τους κι άλλοι μασκαρεμένοι γυρνούσανε σ' όλο το χωριό.

Πλάκωσε τα οζά του Σκαρβελά σ'ι αόρι και του Μαργαρίτη στη Ρούσα Μάντρα. Φωνάζει το ραδιόφωνο, ο Νομάρχης να δραστηριοποιηθούν οι Κοινοτικές και αστυνομικές αρχές, να δώσουν βοήθεια όπου χρειάζεται. Όλος ο κόσμος με δέος τη βλέπει τη θύελλα. — Θεέ μου, πάμε το θυμό σου! σταυροκοπιέται η πιο γριά της γειτονιάς. Οι άλλοι δε μιλούν, δεν κοροϊδίζουν, ακούβουν σιωπηλοί, παρακαλούν. Βέβαια καλό κάνει το χιόνι, απολυμαίνει όλο τον τόπο, σκοτώνει τα βλαβερά έντομα, γεμίζει τις στέρνες της γης νερό, που θα ποτίσει το καλοκαίρι τις ελιές, τα περβόλα, θα δροσίσει τους ανθρώπους, τα ζώα, τον ξένο, το μικρό πουλάκι. Αλλά βουνό οι σάμπες, τα τζάκια, γεμίζουν τα καφενεία σφγμένους, αλλά κατ'α βάθος ευχαριστημένους ανθρώπους, και το ρίχνουν στο κονιάκ, στη ρακή, στην πρέφα, στην κολτσίνα, στο κρασάκι.

Πήγαμε στου μακαρίτη του μπάρμπα του Γιώργη, να αποκριώσομε όλοι μαζί. Γλέντι, μνηστροπιτες, οφτό ριψάκι, σκυφομακάρουνα, μπόλικο καλό κρασί που φέρνει μαντινάδες και κέφι. Και το πρωί που να ανοίξεις τις πόρτες! Χιονιάμισό μέτρο, τό'στεσε. Κατεβήκαμε στην πλατεια, κι οι πιο πολλοί τσουρούλοσανε το χιόνι και κάνανε κάτι βώλους θεόρατους και παίζανε χιονοπόλεμο και κάνανε χιονανθρώπους με γένεια, με μάτια, με σκούφο, με τσιμπούκι στο στόμα! Γέλια και κωλοισματα, φωνές και χάχαρο. Δέκα μέρες βάσταξε η χιονιά το 1934.

Κι η σημερινή, σαν κι αυτή.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

1. Ο συνεπαρχιώτης κ. Γιάννης Νιταδωράκης τοποθετήθηκε Προϊστάμενος του Γραφείου Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης νομού Λασιθίου και όχι στη Διεύθυνση Μ. Θ. Σχ. που γράφαμε στο προηγούμενο φύλλο, θέση που δεν υπάρχει.

Αχι κι εκουζουλάθηκα

● **Συνέχεια** από τη σελ. 1
 τε ήταν οι πιο αυθόρμητες, ξεκουραστικές, ομαδικές παρενθέσεις στη σκληρή καθημερινή βιοπάλη.

Είχαν μεγάλο νόημα, πολλή ζεστασιά κι ανθρωπιά κι ευγενικούς σκοπούς τούτες οι ανάκατες με πρέλες, με πρωτοτυπίες, με μύρια σοφίσματα κι ασωτιές και παλινδία και σάτιρες, γιορτές.

Ήταν εντελώς διάφορες απ' αυτό που γίνεται στην πολιτεία, που είναι μια κρίση και σαχλή επίδειξη, μια ανόητη πρόκληση στη φτώχεια, στην ηθική και στη γαλήνη των ανθρώπων.

Αν είχαμε Κράτος στοχαστικό, αν είχαμε πνευματική ηγεσία νονετική με ασθήματα εθνικά κι αλτρουστικά, αν όλοι αυτοί δεν ήταν εγκληματίες και φρονιάδες της άμοιρης Ελλάδας, δεν θα άφηναν το χωριό να καταρρεύσει, να ξεγυμνωθεί να ξεσφληθεί τόσο απίθανα κι απάνθρωπα από κάθε χαρά, από κάθε έθιμο, από κάθε στολίδι, από τις παραδόσεις του κι απ' τις ελπίδες του.

Δυστυχώς όλοι αυτοί πασχίζουν συνειδητά κι ασυνειδητά να το γκρεμίσουν, να το εξουθενώσουν το χωριό και το δέρονουν και το χτυπούν αλύπητα κι αστόχαστα.

Αλήθεια, αν μπορούσαν να ξαναγεώσουν τούτες οι γιορτές να ξαναστέσουν πάλι μέσα στο μεγάλο πόρτεγο του παπούκωνό τραπέζι, οι συγγενείς κι οι γειτόνοι με καλή καρδιά κι άδολη σκέψη, να γλεντήσουν και να ξεκουραστούν!

Για βάλετε στο νου σας ένα χωριό, με τις παλιές του χαρές, με τ' αγνά του έθιμα, με τη στοργή που του αξίζει; Γιατί τάχα η χαρά, η αγάπη, η ευτυχία, η ξεκούραση να μην είναι πανανθρώπινα αγαθά;

Με ποιο δικαίωμα τα σωριαζουν γύρω τους σαν προνόμια οι ολίγοι; Αν είχε καρδιά το Κράτος να

τ' αγαπήσει λίγο το χωριό, να του δώσει ό,τι του στερεί κι ό,τι του ανήκει, πόσο ευτυχισμένη θά'τανε η χώρα!

Ας είναι, στο χωριό ανηφορίζουν οι κουρασμένοι ξωμάχοι. Κάθε πέρισι, καλύτερα, σύντελικούς Βασίλη, λέει ο μάστορ — Παντελής. Σαν τούτες τις μέρες τα παλιά χρόνια εκουζουλαίνονταν κι οι γέροι κι οι γριές κι οι μικροί κι οι μεγάλοι. Ήτανε, φαίνεται, θέλημα Θεού, ήτανε βιολογική ανάγκη και προσταγή ήτανε η ασφαλιστική δικλίδα της ζωής.

Έρχεσαι απόψε, σύντεκνε Βασίλη, να κουζουλαθούμε κι εμείς; Βαρέθηκα νά'μαι φρόνιμος και κατσούφης.

Θα δεις πως σίγουρα θα κουζουλαθεί όλο το χωριό.

Θα δεις πως θα ανασάνει και θα ξελαφρώσει η ζωή μας. Στο κάτω κάτω έχομε κι εμείς μερίδα στις χαρές της ζωής.

Το είπαν κι έγινε. Μόλις βράδισε, το χωριό ξεσηκώθηκε στο πόδι. Η χαρά κι η ελπίδα άπλωσε μυριάστομη και το μέθυσε. Το στέσιο έγινε πραγματικότητα, οι ρηγαμμένες γειτονιές ζυπήσανε, το γλέντι αγκάλασε το χωριό κι η χαρά πήκε μύρισε τις αδειανές καρδιές.

Άχι κι εκουζουλάθηκα, πιάστε και δέσατέ με.

Τραγουδεί η Γαρεφαλιά, πούχε θησαυρίσει εκεί στους βάτους κι άλλο ανθοπόλεμο.

Ναι! Ναι! μασκαράδες... φωνάζουν τα παιδιά.

Τσικνώνανε, Αργυρή, οι σαρκώπιτες σου! Σφάζε τόνο, λέω το πετενό, Ζηνοβία. Φέρε το κρασί, Μιχάλη.

Μόνο που εγώ εκουζουλάθηκα απ' τη χαρά μου, καθώς είδα πως δεν είναι ακόμη όλοι χαμένα για το χωριό.

Πως μπορεί να ξαναχρησι και να ξαναγίνει κυψέλη χαράς και προκοπής, απ' τα δικά του τα χέρια και με τη δική του προκοπή.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ
 «ΒΙΑΝΝΙΤΗΣ»

ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΧΩΡΚΗΣ ΠΕΥΚΟΥ

Στις 2 του Φλεβάρη άγνωστος επιτέθηκε στην υπάλληλο του Συνεταιρισμού Άρβης, με πρόθεση όπως έγινε γνωστό, να της πάρει τα κλειδιά του Συνισμού. Την ημέρα αυτή στα γραφεία του Συνεταιρισμού βρισκόταν 4 εκατομμύρια δρχ. που ήταν γνωστό γιατί θα γινόταν την επομένη διανομή στους παραγωγούς.

Η αστυνομία ειδοποιήθηκε αμέσως και προς τιμήν της η κινητοποίηση ήταν άμεση, τόσο από το Ηράκλειο, όσο και από την Ιεράπετρα. Έτσι ο δράστης ή οι δράστες δεν πρόπει να πρόλαβαν να φύγουν από το χώρο της επαρχίας, αν το επιδιώξαν. Πέρασαν όμως από τότε 50 περίπου μέρες και καμιά ανακοίνωση δεν έγινε για την πορεία των ανακρίσεων που ανάλαβε το

αρμοδίον αστυνομικό τμήμα. Οι κάτοικοι της περιοχής Άρβης και πιο πέρα όλων της επαρχίας ανησυχούν για το κρούσμα αυτό. Η περιοχή είναι μικρή οι δρόμοι φυγής λίγοι και η άμεση κινητοποίηση των αστυνομικών οργάνων, θεωρούνται ευνοϊκά παράγοντες για την έγκαιρη διαλεύκανση της υπόθεσης και τη σχετική ενημέρωση των κατοίκων της περιοχής.

Το γεγονός, πέραν από την επθεση σ' ένα άτομο έχει προέκταση γενικότερη για το σκοπό που ανακοινώθηκε πως έγινε η απόπειρα, δηλ. ληστεία. Γι αυτό και η πρόσθετη ανάγκη να προχωρήσει γρήγορα κάθε ενέργεια που θα οδηγήσει στη διαλεύκανση του γεγονότος. Οι κάτοικοι περιμένουν μια υπεύθυνη ανακοίνωση.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ

Σε άθλια κατάσταση βρίσκεται ο παραλιακός δρόμος στην επαρχία μας. Δρόμος που εξυπηρετεί όλη την περιοχή για τη μεταφορά των αγροτικών προϊόντων με πολλές δεκάδες αυτοκινήτων κάθε μέρα.

Ιδιαίτερα σε κακή κατάσταση βρίσκεται το τμήμα μεταξύ Τσουτσουρα και Ανεποδάρη. Η περιοχή αυτή ανήκει στις Κοινότητες Χόνδρου — Δεματίου και Καστελλιανών, με συνέπεια καμιά από τις τρεις να μην παίρνει την πρωτοβουλία για να ζητήσει την συντήρησή του. Ανοίχτηκε πριν από δέκα χρόνια κι από τότε καμιά συντήρηση δεν έγινε.

Το πρόβλημα της ιδιομορφίας αυτής κατάστασης πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα από τις τεχνικές υπηρεσίες της Νομαρχίας για να απαλλάξει τους παραγωγούς της περιοχής από την ταλαιπωρία μα και να εξασφαλίσει και τα δικαιουόμενα προΐόντα από τη βέλαιη ζημιά που παθαίνουν.

Ο ΚΑΙΡΟΣ

Με χιόνια, βροχές και δυνατούς ανέμους πέρασε το πρώτο εικοσαήμερο του Μάρτη. Προκλήθηκαν μεγάλες ζημιές στον ελαιόκαρπο, τις μπανάνες και τα πρώιμα κηπευτικά.

Η βροχόπτωση μέχρι 26 Μαρτίου ήταν 45 εκ.